

Remissvar EIA 2013

Stockholm den 15 februari 2013

Miljödepartementet

Registraturen
c/c Sten Jerdenius

103 33 Stockholm

Remissvar avseende "Förslag till ändring av direktiv 2011/92/EU om bedömning av inverkan på miljön av vissa offentliga och privata projekt"

Sveriges Bergmaterialindustri, SBMI, vars medlemsföretag producerar bergkross, naturgrus och återvunnet inert material för bygg- och anläggningsändamål, har begränsat sitt yttrande till de delar som specifikt påverkar bergmaterialindustrin.

Begrepp: Ordvalet Miljörapport är olyckligt. Med Miljörapport förstås normalt den rapport som anläggningar i drift årligen inlämnar till tillsynsmyndigheten.

Som vi uppfattat det så motsvarar miljörapport i direktivet 5.1–5.3 i stort sett det som vi nu kallar för miljökonsekvensbeskrivning. Underlag för denna bör benämnas miljöutredningar. Det är viktigt att process och del- och slutdokument inte har samma namn.

Våra synpunkter sammanfattningsvis:

SBMI delar uppfattningen att det är angeläget att förbättra och förtydliga förfarandet gällande när och hur miljöbedömning ska ske, att frågor om markanvändning, biologisk mångfald och klimat bör beaktas samt att det är rimligt att uppdatera direktivet för att arbeta in relevant domstolspraxis.

SBMI anser dock att förslaget i sin nuvarande utformning i dessa avseenden snarare bidrar till ökad byråkrati utan tydlig miljönytta. Bland de förslag till förändringar som SBMI anser som särskilt olämpliga är den omfattande processen med att fastställa om en verksamhet behöver genomföra miljökonsekvensbedömning och förslaget om ackreditering av de som utarbetar en miljörapport.

Våra synpunkter i detalj:

Artikel 3:

Att biologisk mångfald ska beaktas, och om möjligt, gynnas anser vi är positivt ur naturvårdssynpunkt, även om det skulle kunna bli mer komplicerat för industrin.

Artikel 4:

Förslaget innebär att mer underlag ska tas fram tidigt i processen och utredningar utföras för att myndigheterna ska kunna avgöra om en miljökonsekvensbedömning ska genomföras eller inte. För de verksamheter som inte omfattas av bilaga I blir det en både omfattande och tidskrävande prövning innan det står klart vilken omfattning av prövning som kommer att krävas och där slutsatsen kan bli att miljökonsekvensbedömning inte behöver utföras.

Fler beslut införs i olika delar av processen (jämfört med hur det fungerar i Sverige idag), vilket hotar att försena snarare än att underlätta MKB-processen.

- För det första måste ett särskilt beslut fattas om de verksamheter som inte alltid kräver en MKB (artikel 4, punkt 5). Detta beslut ska också offentliggöras, vilket innebär en risk för överklaganden. Beslutet inkluderar också i förekommande fall den information som avses i artikel 5,1, punkt 2, det vill säga omfattningen av MKB:n.
- För det andra krävs ett separat beslut om miljörapporten och slutligen ett beslut om eventuellt

tillstånd. Tidsutdräkten för alla dessa processsteg riskerar att bli längre än vad den är idag, vilket inte är acceptabelt. Förslaget lägger stort ansvar på de beslutsfattande myndigheterna. En osäker beslutsfattare kommer att bli än mer osäker och känna sig tvingad att spendera mycket tid på att förankra bedömningar och därefter författa ett beslut. Förfarandet riskerar därför att förlänga processen, särskilt med tanke på att det blir fler beslut som ska fattas. Det är därför mycket viktigt att begreppet "betydande miljöpåverkan" definieras och att tydliga kriterier ges för när olika typer av verksamheter kan bedömas ge upphov till betydande miljöpåverkan eller ej betydande miljöpåverkan. Dessa kriterier bör helst utformas i samråd med respektive bransch.

Artikel 5:

Punkt 3 a: "exploatören ser till att miljörapporten utarbetas av ackrediterade och tekniskt behöriga experter" (se ovan ang ordvalet "miljörapporten").

Avsikten är naturligtvis att kvaliteten på bedömningarna håller hög vetenskaplig nivå men vi är tveksamma till om det bästa sättet är att formalisera processen med ackreditering av experter. Vem ackrediterar experterna? Ackrediteringen i sig kommer att belasta verksamhetsutövarna med ytterligare kostnader. Att ta hjälp av kunniga experter är redan idag en självklarhet. Dåliga utredningar och rapporter straffar sig alltid i längden.

Större företag har tillräcklig kompetens inom företaget. Rimligare är att kräva att den som ansvarar för MKB-dokumentet har flerårig erfarenhet av sådant arbete (ingen är expert på alla delområden, t ex bullerberäkning, vibrationer, grundvatten, biotoper, etc).

En hög kvalitet på MKB uppnås istället mer effektivt genom att ta fram branschspecifika handböcker mm och att myndigheterna utformar tydliga krav på innehåll i MKB i samrådsskedet. Genom samrådsförfarandet där myndigheter, organisationer, allmänhet och enskilda särskilt berörda deltar säkerställs en hög kvalitet.

Artikel 6:

Vi tror att en tidsram för samråd är positiv men att den gör liten skillnad i praktiken för oss i Sverige. Samråd fyller en god funktion i ett tidigt skede, d v s innan en MKB har producerats.

När det står att samråd ska ske "om de miljörapporter som avses i artikel 5.1" (jämför ny artikel 6, punkt 7, bör formuleras "om de miljöutredningar som") innebär detta, i kombination med den befintliga artikel 6, punkt 4, att det blir flera tidiga och sena samråd både inför miljökonsekvensbedömningen och under miljörapporteringskedet, särskilt för de verksamheter som omfattas av bilaga II. Detta skulle, i så fall, leda till en större arbetsbörda för sökande jämfört med idag.

Artikel 8:

Av punkt 2 framgår att om den behöriga myndigheten beslutar (vilket kan göras efter att samråd har hållits) att projektet kan få betydande negativ miljöpåverkan, och att "miljörapport" (MKB) därför ska upprättas, så kan både MKB:n och projektet behöva förändras. Detta innebär att det beslut om MKB som tas initialt faktiskt inte spelar någon roll. En tydlig definition av "betydande negativ miljöpåverkan" saknas. SBMI anser att detta medför risk för ytterligare förlängda handläggningstider och skapar oskälig osäkerhet om vad som behöver utredas i miljörapporten och hur en verksamhet behöver utformas. I Sverige krävs normalt redan ett kontrollprogram, därför bör inte detta innebära någon stor skillnad.

Punkt 3: En tidsram för myndigheternas färdigställande av sin miljökonsekvensbedömning av projektet samt att den ansvariga myndigheten måste informera exploatören om skälen till en eventuell förlängd tidsfrist och om beräknat beslutsdatum är positivt, särskilt om detta leder till förkortade handläggningstider.

SBMI anser dock att det finns risk för att det i Sverige skulle innebära att processen förlängs och att samordningen mellan MKB och tillståndprocessen försvåras. Hur ärenden ska hanteras, prioriteras och vilka resurser som tillhandahålls. Samt eventuella tidsramar bör istället kunna anges på nationell nivå.

Det finns vidare risk att myndigheten kräver nya kompletteringar, så att datum då beslutet avses fattas kan flyttas framåt. Den totala tiden för förfarandet behöver inte bli kortare.

Det är också oklart vad som händer om den behöriga myndigheten enligt punkt 4 anser att informationen i miljörapporten inte längre är aktuell.

Artikel 12:

SBMI anser det principiellt olämpligt att Kommissionen får långt gående rätt att ändra urvalskriterierna i bilaga IIA och IV. Alla ändringar bör ske i ett öppet förfarande där olika parter intressen kan beaktas.

Bilaga IV:

Bilagan är betydligt mer detaljerad avseende innehållet i en MKB än vad den varit tidigare. Vissa av de punkter som tas upp, t ex ekosystemtjänster och klimatfaktorer är dessutom mycket vaga och därför svåra att utreda vilket medför att tvetydigheter och skillnader mellan olika myndigheter och länder riskerar att kvarstå särskilt med tanke på att processerna varierar mellan medlemsstaterna.

Den nuvarande skrivningen i direktivet ger en möjlighet att inte kräva en lokaliseringsutredning om det inte är nödvändigt. Åtminstone är det möjligt att anpassa lokaliseringsutredningen så som lagen är skriven i Sverige idag. Kraven på utredningen kan vara höga inom t ex ett område med många motstridiga intressen, annars inte.

SBMI anser att det inte ska krävas lokaliseringsutredning vid förlängning av befintliga täkter, annat än om det finns starka motstående intressen eller om ansökan avser en större utvidgning av täktområdet. Det förändrade direktivet får inte motverka möjligheterna till anpassade krav.

Det är bra att referenser krävs om varifrån informationen är hämtad.

Stockholm som ovan

Björn Strokirk
Sveriges BERgmaterialindustri